

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Om rättvisa fanns

Ur tidskriften Södra Afrika nr. 2 2009

DEN INTERNATIONELLA BROTTSMÅLSDOMSTOLEN i Haag, ICC, vill ställa Sudans president Omar al-Bashir inför rätta för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Bortsett från Botswanas president Ian Khama stöder afrikanska ledare inte den idén, trots att många av dem har ratificerat domstolens existens.

ICC har bildats specifikt för att åtala personer för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsbrott. Men domstolen, som verkat sedan 2003, uppfattas av många i Syd som partisk. Speciellt i Afrika menar man att det finns andra brottslingar än afrikanska presidenter och rebelledare att jaga och hänvisar till att de pågående målen i domstolen handlar om Uganda, Demokratiska republiken Kongo, Darfur och Centralafrikanska republiken. Afrikanska Unionen ska nu diskutera om man ska annullera stödet till ICC.

ISRAELS BOMBNINGAR AV GAZA inte bara dödade och skadade människor urskillningslöst utan lade dessutom hem, skolor, sjukhus och arbetsplatser i ruiner. USA:s politik under Bush ledde (leder fortfarande) till döden för människor i kriget i Irak och Afghanistan.

Trots det är det inte aktuellt att ställa Benjamin Netanyahu eller Georg W Bush inför rätta. Varken Israel eller USA har nämligen, förutseende nog, skrivit under ICC:s regelverk och är inte bundna av det. Det har inte heller Sudan.

Och kanske har åklagarna i Haag inte ens slagits av tanken att eventuellt åtala nämnda herrar.

DET ÄR INTE ICC:S UPPGIFT att lyfta sociala orättvisor för sådana ses inte som brott mot mänskligheten. Att inte göra nog för att minska sjukdomar som går att bota tycks helt acceptabelt. Att låta nästan en miljard människor gå hungriga varje dag är inte fel. Att vara höjdare i Världsbanken och IMF och ge så ruttna råd att fattiga länder blir ännu fattigare och inte kan föda sina medborgare får inga följder.

Är inte dessa exempel brott mot mänskligheten och därmed fall för ICC? I domstolens 7:e paragraf klassas omänskliga gärningar som allvarliga brott, liksom när man orsakat stort lidande eller allvarliga skador på kropp eller själ. Det låter som tydliga beskrivningar av de följder som ovan nämnda exempel får för miljontals människor.

OM RÄTTVISA FANNS SKULLE HAAG VARA PROPPFULLT av personer som ställdes till svars för sina gärningar eller underlåtenhets-synder. Politiker på alla nivåer, avgångna och sittande presidenter, generaldirektörer, bankchefer...

Jag vet, det låter naivt. ICC har inte alls den kapaciteten eller det uttryckliga mandatet. Men det är en intressant tanke. Någon lösning måste man föreslå när man varje dag blir förbannad över den lokala och globala maktens orättvisor och övergrepp mot folk som inte känner sina rättigheter och/eller inte kan göra sina röster hörda.

KERSTIN BJURMAN